

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iona Propheta

Luther, Martin

Argentorati

VD16 B 3892

Et surrexit Iona, ut fugeret mare a facie domini, descenditq[ue] usque
lapho.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36534

in nostrum uertuntur commodum, ut credamus: Nam quicquid loquitur & orditur Deus, id ad felicem finem quoque perducit, quantumuis stultum, & humanas uires exuperare uideatur. Nam stultum Dei sapientius est hominibus. 1. Corin. 1. Quod ipsum hic Iona pulcherrime commonstrat.

Et surrexit Iona, ut fugeret ad mare a facie domini, descenditque usque Iapho.

Et Latinus & Græci Bibliorum interpretes, in Tharsis, habent. quod ego, ad mare, uerti. Et quominus me scioli nimium ideo condemnent, huius uersionis meæ rationem reddere cogor. Primum affirmant, Tharsum Ciliciæ oppidum, profectum esse Ionam, unde Paulus oriundus fuit. Acto. 9. Cuius adfirmationis nullum profecto Scripturæ fundamentum, habent. Neque enim hic textus usque Tharsum, sed in Tharsis uel super Tharsis, hebraice לְבַרְחַת תַּרְשִׁישׁ Græca Biblia sic, τοῦ φῦξι γῆρ ἕως θαρσῆϊς. Dæ sunt Hebrææ lingue uoces, quæ mare significant יַם תַּרְשִׁישׁ iam & Tharschisch. Iam non Oceanum tantummodo notat, uerum & ingentia stagna. Sic Lucas mare, stagnum uocat, in quo Christus unâ cum discipulis suis,

ANNOTATIONES.

lis suis, prope Tyberiadem, Capernaum & Bethsaida nauigabat, quod Ioannes & ceteri Euangeliste Galileum mare appellant. Sic Mose Gene. 1. ait: collectionem aquarum Deus uocauit Iam, hoc est, stagnum aut mare. Tharsis uero proprie mare magnum, significat, quod non est stagnum, ueluti, in quo Rhodus, Cyprus, & alie non paucae insulae sunt, quod & d. Paulus translegebat Acto. 28. quod iam à Turca, Venetis, Gallis & Hispanis occupatur, à Cilicia enim usque ad extrema Hispaniarum protenditur. Similiter mare caricosum, ac si qua sunt hoc genus ingentia maria Tharschisch uocantur.

In hunc modum Psalmus. 22. ait. Reges Tharsis & insulae munera offerent. hoc est Reges magni maris, cum Insulis, quae in eo mari sitae sunt. Siquidem urbs Tharsus nunquam regnum fuit, neque unquam unum Regem habuit, tantum abest, ut multos. Hac ratione Salomo classem suam in Tharsis, hoc est in mare mittebat, uersus Orientem per mare rubrum, ut aurum ex India adferret. ubi non potuit classis Tharsum usque deuehi, quom inter mare rubrum & Tharsum sola terra mediet, uti nouerunt, qui orbem terrarum circumlustrant. Rursum & Psalm. 45. inquit. Qui destruis naues Tharsis ue-

sis ue-

sis uehementi uento, hoc est nauis in mari. Et Esaias. 23. Ululate naues Tharsis, id est, naues maris: atq; horum locorum non parum multi sunt, ut et Hieronymus ipse fateatur, mare potius, quam Tharsum ciuitatem hic significare posse. Nam hoc non querebat Iona, ut ad certam aliquam urbem fugeretur, cum nusquam illi quicquam negocij gerendum erat. Sed fugere tantummodo ad mare cogitabat, quocumq; tandem etiam perueniret. Fugam querebat, nec illi curæ erat quò deueheretur. perinde ac textus hic ait. quod abierit ut præ conspectu domini fugeret, ac nullo fugæ apparente loco. mari sese credidit, quoquò uentis abigeretur.

Iapho, ciuitas est Ioppe. ad quam appellitur, ubi Hierosolyma petuntur. In nostra uernacula formosam et pulchram sonat. illic portus est in Iudæam ducens, adeoque prima statio carinis, Iudæam petere uolentibus: Iona uero ab Hierusalem et Iuda ad mare profectus est occasum uersus. Quod et ipsum uerbum indicat, quo dicit, quod ante faciem Domini, se in fugam conuerterit, Quis à facie Domini fugere potest, nonne est undique locorum, ut Psalm. 138. testatur, Quò me uertam à spiritu tuo? et quò à facie tua fugiam? Nec enim tam amens fuit Iona, quin sciret, Deum ubiuis locorum esse,

ANNOTATIONES.

esse, quom ipse posthac fateatur, se inferuire Deo,
 qui cœlum & terram, mare & aridam condiderit.
 Ad hæc audierat, Deum esse apud Nineuitas, quom
 arguere eos maliciæ suæ cogitaret, & in hoc Io-
 nam cõ legare. Quare sic accipiendum est, Gemi-
 nam esse Deo siue essentiam, siue præsentiam, Al-
 teram naturalem, Alteram spiritualem. Natura qui-
 dem ubiq; locorum est, Esaiã testimonium dicente.
 66. Cœlum mihi sedes est, & terra subsellium pe-
 dum meorum. Hoc modo & in medijs inferis est, in
 medijs item peccatis & morte, ut pauloante reci-
 tatus Psalmus habet. Si descendero ad infernum
 illic ades, &c. Sic ei nemo effugere potest. Et spiritus
 nusquam est, nisi ubi spiritu cognoscitur, hoc est, u-
 bi uerbum eius, fides, spiritus, cultusq; Dei uerus est
 illic sui sunt, qui soli sentiunt, Deum talem esse, ut
 omnia possit & ubiq; sit. Impij uero hoc non senti-
 unt, neq; credunt, neq; nouerūt, Deum undiq; loco-
 rum esse, etiamsi ab alijs audiant, et ipsi etiã alijs re-
 citare sciant. Sic à deo quisquã fugere potest, si ad eũ
 se locum recipiat, ubi nullum uerbũ, nulla fides, nul-
 lus spiritus, nulla Dei cognitio fuerit. Sic Iona fuga
 sibi consuluit, ne pareret iussis Dei. hoc est fugit ex
 Iudea, a deo q; ex ea terra, in qua Dei uerbũ, spūs,
 fides & cognitio Dei erat, quõ ad mare, ad gentes,
 ubi

ubi nulla fides nec uerbum, nec spiritus Dei erat.

Num Hic nunc statim controuerti solet, Num Iona
 pecca- peccarit quòd ante faciem domini fugerit. Veterani
 rit Io- patres plus æquo propensi fuerunt ad excusatio-
 na? nem prophetarum, Apostolorum aliorumq; clari-
 rum sanctorum. Qua stulta humilitate eò tandem
 prolapsi sunt, ut antea uerbo Dei manus attulissent
 quàm permittere uoluisent Sanctos peccatores esse.
 Quamuis humilitas illorū ferenda sit, quæ ex odio
 peccati, Iusticiæ uero honore manauit, periculosum
 tamen est, scripturam ita flectere, patrumq; inter-
 pretationem sequi. Christus multo diuersius docet,
 Matth. 5. Vbi cælum & terram antea peritura di-
 cit, quàm Iota unum, aut apex unus prætereat. Præ-
 stat minus tribuere sanctis, quàm numium. Et meli-
 us est, illis quicquam derogare, quàm Deo in uer-
 bo suo quicquam demere. Absq; diuis enim seruari
 possumus, Absq; uerbo Dei nullo equidem pacto.

Fortiter itaq; & intrepide in uerbis Dei pedem
 hic figimus, admittimusq; Ionam hic grauius pec-
 casse, & grande, impiumq; designasse facinus, quo
 in sempiternum condemnari debuerit, nisi inter ele-
 ctorum numerum uite libro inscriptus fuisset. Ne-
 mo enim negare potest ulla ratione. Deum in man-
 datis dedisse Ionæ, ac præcepisse, ut iret Ninuen &

illic

illic prædicaret. Ad hæc certum est, Deo non esse
 iocum, sed ingens serium, quàm ingens id fuit, quo
 præceperat Adæ in Paradyso, ne uesceretur uetito
 cibo, &c. Affirmat enim Nineuitarum maliciam ad
 se ascendisse. quibus indicat uoluisse totum se casti-
 gare Imperium. Et ut uerbo dicam. Ingens ira im-
 pendebat: Porrò & hoc manifestum est, Quod Io-
 nã tam austero mandato Dei non obtemperet, fugit
 enim, quòd facere recusabat, unde similiter peccat,
 ac Adam in Paradyso. Nam non solũ tale Dei præ-
 ceptum celeriter suscipere, uerum & summa leti-
 cia, summo serio, et maxima diligentia expedire de-
 buit. ac potius centũ perferre Mortis genera, quàm
 uocã Dei non morem gerere. Quid enim magis hor-
 rendum, quid crudelius, quid sæuius esse, aut exco-
 gitari potest, quàm Dei non parere uoluntati? Vi-
 de, quid propter non dissimile delictũ, Adamo, Sau-
 li, & uniuerso populo Israël acciderit? Imò Reputa-
 ta, quid ipsi Ionæ ea de causa obueniat? Opinor e-
 quidem inobedientie eius satis abundam refusam
 esse gratiam, ut pœna indicet, non leue illius peccat-
 um fuisse. Scilicet, quàm belle effugit diuinam obe-
 dientiam in mari, ut etiam optare potuerit, ter in so-
 lo, pro ea pœna, mortem oppetere: Nineuen adire
 recusat, ideo in mediũ mare, in ceti fauces penetra-
 re cogitur.

& Atque

Atque hæc omnia in nostri admonitionem memoriae prodita sunt. Primum, ut discamus, Quod quis quis sua sponte, suoque comodo, deo parere non uult is tandem inuitus, suoque incommodo cogitur obtemperare. Nam eius uoluntatem progredi oportet, ac iuxta uidemus hic, quod qui, Dei causa, paru ferre recusat, is multa tandem perferre compellitur, Vt nihil nobis commodius ideo fuerit, quam sine ulla cunctatione dicere, Fiat uoluntas tua in caelo, & super terram. Attamen hoc non modicum, diuinae gratiae symbolum est, quod mox post peccatum Deus Ionam uisitat & punit, nec illum uoti sui compotem fieri sinit, nec diu in coe perdurare, ut recte cum Dauide canere queat, Castigauit me dominus, sed morti non tradidit me. Alterum, Vt gratiam dei recte cognoscere discamus, neque a nostris, uel meritis, uel demeritis pendeamus. Ceterum, ut sciamus, neque peccatis nos damnari, nec bonis actionibus nos seruari, & quod sola nos gratia Dei retineat, & quod, tum peccata, tum bona opera nos gehennae addicant, ubi in peccatis nostris desperauerimus, & bonis operibus confisi fuerimus. Nam hic, nullo quidem opere Ionam hoc consequi cernis, quod in uentre ceti conseruetur & rursus in terram expuatur, sed ex sola Dei misericordia, ut ipse in suo hymno pulcherrime exponit
ut

ANNOTATIONES

ut posthac audiemus. Rursum omnino uides, quod uehementer peccarit Iona, nec tamē ideo aut damnatur aut derelinquitur, quod ideo fit, quia non desperat, nec à deo se deijāt in peccatis. firmus .n. in gratia dei hæret, seq; ulro pœnæ offert. Si nanque desperasset, nunquam in lucem reductus esset. Summa fides eius in medijs peccatis effiāt, quod eius non potest obliuisci Deus, sed cogatur eum denuo extrahere de quo posthac plura dicenda sunt.

Proinde & hac nobis maxima sanè consolatio ē quod uideamus, quā grauius summi & præstantissimi diuorum aduersus Deum delinquant, neque nos tantummodo miseros profligatosq; peccatores esse, sed & illos homines fuisse, & humanum quid passos, tanquam & ipsi carnem et sanguinem haberint ac nos, Ne & nos, si quando peccemus & corruamus, desperemus, modo ne ex regno gratiæ, per falsas doctrinas & superstitiones, exadamus. Nam ut in regno gratiæ nullum peccatum tam graue est, quin condonari possit. sic extra gratiā, nullum opus tam bonum, nulla uita tam sancta est, quin damnationi obnoxia sit, Atque hoc uoco in regno gratiæ permanere, ut ne contra gratiam peccetur. Porro contra gratiam duplici uia peccatur. Prima, quādo præuaricatus sum diu. num præceptum, illique præuari

rationi diabolicam hanc appendicem addo, ut desperem, mihiq; talem consaentiam faciam, ac si Deus mihi dimittere commissa nolit, ac nulla illic gratia porro mihi relicta sit. Tum enim uere nulla gratia est, sed cum uniuerfa sua gratia deus abnegatus, & ad nihilum reductus est, Hoc tum non ultra humanum sed diabolicum peccatum est, adeoq; in spiritum sanctum peccans, quod dimitti non potest, quam diu sic durat, nam recta gratiae repugnat, per quam delictum remitti debebat.

Id uero est permanere in regno gratiae, quando de gratia Dei non despero, nec de condonatione peccatorum, quantumuis insigne peccatum sit, sed firmiter mihi proposuero, & in mentem induxero, esse adhuc gratiam, & peccati remissionem apud Deum, etiam si ira Dei, et omnium creaturarum furor me deglutire uellent, & si mea mihi consaentia dicat finitam esse gratiam, nec uelle deum peccata dimittere, hoc tum gratiam est super omnia extollere, praedicare & honorare, aduersus illorum auiditiam, aduersus omnem iram & iudicium, uti Iacobus in sua Epistola ait, Misericordia aduersus Iudaeum gloriatur & audet, hoc est, Gratia plus ualet quam uniuerfa ira, uniuerfa sententia & iudicium Dei. Et qui hoc ita crediderit, is per hoc audere potest.

ANNOTATIONES.

test aduersus omnem indignationem & sententiam dei, Qui hoc non potest, in eo iudicium aduersus gratiam gloriatur, & gratiam nihilum fieri oportet, ut iudicium solum dominetur, ad mortem & condemnationem. Sicut e contra, ubi gratia regnat, ibi iudicium in nihilum redigi necessum est, ut gratia sola dominetur, ad uitam sempiternamq; felicitatem, ut Iona huic euenit, Hæc non amplius humana iusticia est, quæ nostris operibus & uiribus consistat, At uero angelica, immò diuina iusticia est, quæ in fide & spiritu, sine ullis operibus persistat, nam nuda gratiæ adheret, id quod nullum opus potest, Nā totum hoc, in corde & consensu fit, ubi nullum opus est, nec eò peruenit.

Altera uia, quando ad bona opera quæ facio, hoc auctarium diabolicum repono, ut in illis fidam, in illis glorier, mihiq; deinde consensum faciam, quod per hæc coram Deo persistere queam, tanquam peccatum non absit in me porro, propter ea bona opera, per hoc enim gratia à me pro nihilo habetur, tanquam non sit necessaria, aut nihil commodet, quom totum hoc, quod ad salutem nostram pertinet, opera præstare possint. Hic iterum Deus, omni cū gratia sua abnegatus est, atq; non porro diuina, sed planè diabolica iusticia locum habet, quæ dimitti nō po

test, quamdiu sic durat, et quamdiu non agnoscitur. Atque hoc demum est extra gratiæ permanere regnum, & aduersus gratiam peccare, quando in operibus aut rebus nostris adeo iusti constituimur, ut neque condonatione nec gratia in ijs egcamus, sed absque, tum gratia tum condonatione, opera ipsa p se se bona, satis & pura reputemus, Tum diui Iacobilocus inuersus est, nec porro ita sonat, Misericordia aduersus iudicium gloriatur, Ceterum, opera aduersus iudicium gloriantur, immo opera aduersus misericordiam gloriantur, quod quidem in spiritum sanctum est peccare, cui ignosci nõ potest, hoc est, nõ habet gratiã, qua remitti possit, sicut omnia reliqua peccata, quæ sine tali appendice & additione fiunt, Nam cætera peccata id seruant & permittunt, ut hanc fiduciam & audaciam siue gloriam retineant, quod adhuc gratia & remissio sit apud Deum, quæ etiam maior sit, quàm ullum peccatum. Illa uero peccata & bona opera, oculos suos à gratia dei ieiunt, nec finunt confidentiam, de qua Iacobus loquitur, sed peccatum dicit, non esse porro gratiam, nec uelle Deum ignoscere sibi, Sic & ex gratiæ regno prolapsi sunt, & aduersus gratiam peccant.

Exijs

ANNOTATIONES.

Ex ijs pulchre tandem intelligitur, quid Christus uelit quom peccatum in spiritum sanctum non remitti prædicet, neq; in hoc neque in futuro seculis uide, Matthei. 12. Mar. 3. Et quid Iohannes uelit, ubi ait, non esse orandum pro peccato, quod ad mortem fuerit. Nam peccatum mortale uocat, peccatum in spiritum sanctum. Atque hæc omnia tantum ualent. Qui in peccatis desperarit, ac misericordiam Dei negarit, & qui in bonis operibus confidentiam ponit is & in spiritum sanctum peccat, & in gratiam Dei. Orandum est quidem mihi, ut à tantis illi peccatis liberentur, At quod Deus illis in eiusmodi peccatis propitius sit, ac suam gratiam in eorum cordibus pluris ualere sinat, quàm tale peccatum, quemadmodum in alijs peccatis usuuenit, id uero conferri non potest. Tum enim simul precarer, quod gratia Dei minus ualere, & iuxta tamen plus ualere debeat, quàm istiusmodi peccatum. Sed frustra hic laboratur. Mea enim interest, aduersus tale peccatum orare Deum, itidem ut Moses Nume. 16. ubi aduersus Core precatur inquit. Ne quæso respicias sacrificia illorum. Nam & Core coram Deo aliquid esse uolebat, quod tollerandū non erat. Alioqui quæcunq; peccata ferenda sunt, modo gratiæ dominatū & Imperiū permittant, de quo nunc satis,

Quid sit peccatū in spiritū sanctū non remitti.

Quid uero commouit Ionam, ne sponte Nine-
 uen peteret? Variæ hic quidem rationes ostendun-
 gerit tur. Primū quod tam arduum, nouum, inauditumq;
 Iona? ministerium recusat, quòd ipse præ omnibus alijs
 prophetis, solus in exteram terram amandaretur
 ad tantum Regem. Nusquam enim proditum memo-
 riæ reperimus, quod Deus unquam ex terra Israël
 prophetam ad tam remotum, idq; potentissimum re-
 gnum miserit. Hoc ergo existente nouo raròque
 mandato, cuius nullum antea exemplum uisum sit,
 nunquam enim simile quicquam contigerat, Per Iona-
 ne propheta mirum uisum fuit, adeoque rarum
 quod præ cæteris ipsi Deus tale demandet. Sic enim
 natura affecti sumus, ut non facile diuina iussa se-
 quamur, nec libenter aggrediamur, si quid singula-
 re præ alijs nobiscum auspicetur Deus. Quemad-
 modum & Petrus, ut est Iohan. ultimo, ad Iohan-
 nem retrospectiebat, quom Christus illi diceret, Tu
 me sequere, interrogabatq; quid Iohannes facturus
 esset, Neq; uidemus, quòd tandem nos ipsos Dei uo-
 cem solos sequi oporteat, sicut & Iona accidit, qui
 inuitus à suis discedit, & solus tandem cogitur, in
 medium mare, adeoque in fauces balenæ discedere.
 ubi eum non secus animatū esse per opus fuit, quàm
 se cum Deo solum & in cælo & super terram esse.

◊ rem sane difficilimam.

Posset etiam dici, quod timuerit sibi à præpotenti Rege. Quidam & eam causam adducunt, quod uerebatur prophetiam suam retrogredi, nec fore, quod prædixisset, quemadmodum & factum est. Timebat itaque, ne pro mendace haberetur, adeoque pseudopropheta, cuius uerbum, ut à Deo non prodierit, sic nec uerum sit. Sed ea ratio, nulla est. Nesciebat enim Iona quid futurum erat, quartum enim caput eum ante urbem resedisse adfirmat, ut uideret, euentum de urbe uatiani sui. Ex quo satis obseruari potest, expectasse Ionam subuersionem & interitum urbis, talem, qualis Sodomæ & Gomorræ contigit, & quia id non factum sit, ideo suænsuisse hominem. Vnde rursum coniectura licet consequi, eam fuisse inobedientiæ causam, quod Nineue ciuitati, in sensus fuerit Iona, adhucq; Iudaicam, carnalem opinionem de Deo conceperit, ac si Deus tantummodo Iudeorum, & non gentium item Deus sit. Quare sic animatus fuit, ut cogitaret apud se, indigniores esse Nineuitas, quam ut cum uerbum tum gratiam super illos effundat Dominus, quom non essent populus Dei, hoc est, Iudæi, uel Israëlita. Aequæ atq; Apostoli primum carnaliter arbitrabantur Christi regnū corporale futurum, ac ubi postea

regnum esse spiritus cognouissent, adhuc tamen ad solos Iudeos attinere putabant, unde & solis Ebraeis Euangelion annunciabant. Acto. 3. Donec illis Deus, per uisionē, quae Petro de caelo apparuit, Acto. 10. & manifestam uocationem Pauli & Barnabae Acto. 13. & per signa & prodigia, tandem etiam per generale concilium quod Acto. 15. coactū est, certo demonstrauit, se Gentibus suam impertiri gratiam, seseq; pariter gentium esse Deum.

Nam difficile admodū Iudeis erat creditu, extra Ecclesiam Israeliticam, alios superesse populos, quorum cura tangeretur Deus, quom scripturae loca de Israelis Abrahamique semine propalam sonent, ad haec, quom apud eos modo, uerbum Dei, uera religio, lex sanctique propheta essent. ut & ob hanc uel maxime causam Apostolus ad Romanos Epistolam scripserit, qua tum acerrime, tum fortissime illum ipsum planē locum tractat, potentissimis quidem scripturis, utpote, Deum non tantummodo Iudeorum, sed & Gentium esse Deum. Nam hoc hodiernum adusq; diem Iudeis impedimento est, quominus Christo nomina dent, quod credere nolint, Gentes aequē populum esse Dei, ac se. Itaq; eadem se cum reputans Iona, in id certaminis peruenit, ut animaduersione tanta, praeterea & uitae albae parabola,

ANNOTATIONES.

bola, fortiq; de caelis Dei testimonio discre cogatur, & Nineuen, ciuitatem esse Dei, & Nineuitas populum esse et haberi Dei, Quemadmodum ergo Christus discipulorum suorum, carnali, de regno, cogitationi ignoscebat, Sic & Ionæ carneam mentem non imputat. Ecce, quàm difficile hactenus fuerit credere, usquam esse Christianos, qui Papam nõ agnoscerent, nec ei obtemperarent, penes quem tamen nihil est cernere, præter mendacem speciem, sic cum religionis, ac peruersam scripture interpretationem. Quid putas euenturũ esset, si fortes, clariq; Scripturæ loci Papatum stabilirent, uti Iudaismus fundatus erat? ut nos, Turcas, Iudæos, Gentes, abhorreremus? ut nos Papatui iungeremus? idem Ionæ in Iudaismo, Israëliticq; regno contigit.

Atq; hoc est, quod cap. 4. dicit, Sese ideo fugisse, quòd sciuerit, quantæ sit clementiæ & miserationis Deus etc. quo se ostendit dolenter ferre, illã Dei clementiam, qua gratiam Nineuitis impertit, seq; propterea prædicationem intermittere malle, imò & mori potius, quàm quod Gratia Dei, quæ peculiari-ter ad Iudæos pertineret, in Gentes distribueretur, quæ neq; Dei uerbo, nec Mosis lege nec religione, nec prophetis, nec aliqua re conspicui essent, sed potius Deo, uerbo eius, populòque, repugnarent. Et
quod

quod hæc sit Ionæ sententia, manifeste indicat, quod Deus in iram & dolorem eius his uerbis animaduertit, Non ego Nineue parcerem, & c. quibus certe intelligi datur, Ionam pergrauiter tulisse, quod ciuitati parceret, ac succensuisse quod eam non funditus subuerteret, quemadmodum prædicauerat ipse, ac perquam lubenter uidisset. Proinde hæc historia, exemplum nobis est, consolationis plenissimum, de gratia Dei. Primum, ut sciamus, quàm sit nullus coram Deo personarum respectus nosq; neminem iudicare, nec de quoquam desperare debere. Iona enim hic in respectu personarum adeo profunde hæret, ut Nineuitas ad Israël collatos coram Deo nihil ualere sinat. fortiter de illis sententiam fert & morti adiudicat, cum damnatos, ac desperat de eis, quod gratiam consequerentur, præterea sperat & expectat eorum perniciem, & simpliciter sic in animo suo cogitat, Quid illi peccatores ualere, quare digni essent, quibus nec lex, nec ulla religio est? Quod si ipsi Gratiam Dei habere deberent, quid Israël cum tot legibus & ceremonijs promoueret, si non aliquid singulare, & prærogatiuam aliquam præ reliquis Gentibus consequeretur, si Gentes absq; talilege & religione ad gratiam trahantur? Essent enim iudeorum ceremonie cassæ & religio inutilis ac labor

ANNOTATIONES

labor non necessarius, quous tamen onere & ardo-
re, totum diem defatigantur, & illæ atra sudorẽ hu-
iusmodi & æstum, equum denarium adipiscantur?
Num hoc toruum uultum efficeret, & ad reluctan-
dum patrifamilias permoueret? nonne cum impossi-
bile tum iniquũ coram deo merito uideri deberet?

Atqui nimis hic aberrat, & duriter impingit Io-
na, Siquidem ubi putarat non posse fieri, ut gratia
Dei esset, & ubi potius meram indignationẽ & ul-
tionem sperasset, illic primum existit gratia, Et ubi
cogitarat nõ audituros nec suscepturos homines uer-
bum Dei, ibi primum summa cũ ueneratione & hu-
militate suscipiunt, ut suo ipsius experimento discere
cogatur, sua non interesse, ut quenquam iudicet,
uel de quoquam desperet, nec debere se gratiæ Dei
præfigere metam, tempus, modum aut personam,
neque meritum etiam ponere, uel demeritum eidẽ,
carnalium Iudeorum in morem. Secundo, quod
recta nobis mandato Dei parendum sit, nec diu cir-
cumspiciendum aut cunctandum, quo pacto cum ali-
is causis Dei mandato conueniat, Sed nostra sponte
Dei nomine stultescere nos operæ precii est, ipsiq;
deferre honorem hunc, quod iustus & sapiens sit
in omnibus & uerbis & actionibus suis. Sic Abra-
ham immolaturus filium suũ, non diu cunctabatur
quo

quo

quomodo præceptum hoc, cum eo loco quadraret, quo antehac dixerat, in Isaac uocabitur tibi semen. Nam si diu moras neſtere & interrogare uoluiffet erraſſet, ac tandem ad inobedientiam prolapsus fuiſſet, ſicuti Ionæ hic accidit, qui dum cum Iſraële Nineuen comparat, ac diu circumſpiat ad inobedientiam proruit, Sin ita ſimpliciter cogitaſſet, Quid tibi curæ, quod Deus Iſraelem legibus & uera religione dotarit, Nineuitas uero indotatos reliquerit? at tamen utrinque gratiam ſuam effundere poteſt, nec Iſraëli propter ſuam religionem plus fauere, nec Nineuitis, quod nullum Dei ueri cultum haberent, minus fauere, quid ad te? quod Iſraëli talia committat, alijs non item. Quis que ſua curet, gratia ſuum nihilominus cur ſum tenebit, & ſup eos qui operantur & ſup eos qui non operantur, ut Pau. Ro. 4. docet, Ecce hoc pacto cum Abrahamo, dei imperio gerere potuiſſet morem.

Porro dominus excitauit uentum uehementem ſuper mare, orta que eſt tempeſtas magna in mari.

Ob unius admiſſum, alij omnes hic poenam luunt, Ionæ enim cauſſa tanta tempeſtas oritur, Hoc ne æquum eſt, ut alter coram deo, alterius cauſſa damnū
patiatur